

VII. INDYWIDUALNA OCHRONA WÓD

Kwestią wymagającą osobnego rozpatrzenia są działania mające na celu ochronę wód realizowane na poziomie pojedynczych gospodarstw, rezydencji i działek siedliskowych. Zagadnienie to dotyczy właściwego zagospodarowania wód opadowych oraz w przypadku braku podłączenia do kanalizacji przez właściwe postępowanie z wytwarzanymi ściekami (gromadzenie ścieków bądź ich oczyszczanie w oczyszczalniach przydomowych).

7.1. Zagospodarowanie wód deszczowych i opadowych

7.1.1. Metody zagospodarowania wód deszczowych i opadowych

Teren gminy ma charakter wiejski, z czego wynika, że nie jest wskazana neutralizacja wód opadowych poprzez zbieranie w systemy kanalizacyjne. Taki sposób postępowania z wodami opadowymi można brać pod uwagę jedynie na terenach o skoncentrowanej zabudowie. Dotyczy to Koziegłów, Gniazdowa i neutralizacji wód opadowych wzdłuż drogi krajowej A-1.

Na terenach wiejskich gminy zalecane jest gromadzenie wód deszczowych w miejscu ich powstawania i wykorzystanie ich do celów agrarnych lub infiltrowane do gruntu, w celu ich zatrzymania w miejscu powstawania.

Systemy indywidualnego zagospodarowania wód deszczowych i opadowych w pojedynczych gospodarstwach wiejskich są możliwe przy niewielkich nakładach finansowych i wykorzystaniu pracy gospodarzy. Praktycznie każdy gospodarz jest w stanie samodzielnie wykonać zbiornik do gromadzenia wód deszczowych z powierzchni dachowych i podłączyć go we właściwy sposób z systemem rynnowym budynków. Często do gromadzenia mogą być wykorzystane odpowiednio przygotowane beczki i zbiorniki znajdujące się w gospodarstwie. Jedyną przeszkodą w wykonaniu instalacji jest wciąż zbyt mała wiedza na temat ekonomiki gromadzenia wody i jej powtórnego wykorzystania. Zgromadzona w gospodarstwie woda deszczowa może służyć do celów agrarnych (podlewanie zieleni w obojętności) lub celów gospodarczych (pojenie zwierząt, mycie niektórych urządzeń gospodarczych itp.).

Nowe obiekty budowlane (a w szczególności budownictwo indywidualne) mogłyby być zaopatrzone w osobną, lokalną instalację do gromadzenia i recyklingu wody. Dla nowobudowanych obiektów mieszkalnych przynosi to duże i wymierne efekty ekonomiczne. Dla obiektów istniejących zalecane byłoby wykonywanie takiej instalacji

przy okazji remontów. System taki pozwala na powtórne wykorzystanie wody również na potrzeby gospodarstwa domowego (np. spłukiwanie toalety, czy pranie).

Zbiorniki na deszczówkę winny znajdować się w ciemnym i chłodnym pomieszczeniu. Nie jest istotne czy będą zlokalizowane wewnątrz budynku, czy poza nim. Zbiorniki powinny być również nieprzezroczyste, wykonane z wysokogatunkowego polietylenu. Korzystną metodą jest wykorzystanie małych zbiorników łączonych w sekwencyjne baterie. Należy przyjąć zasadę doboru zbiornika o objętości 1 m³ na każde 25 m² powierzchni dachu, tarasu itp. Każdy zbiornik winien posiadać przelew. Bateria zbiorników winna posiadać połączenie z miejscowym systemem do rozsączania wody, a w najgorszym przypadku poprzez syfon z kanalizacją.

Systemy zbiorników zbierających deszczówkę winny zostać zabezpieczone przed napływem resztek roślinnych i innych skratek, poprzez zamontowanie koszy. Należy również zastosować odpowiednie filtry o średnicy ziaren ok. 0,2 mm. Dopiero taki układ gwarantuje możliwość wykorzystywania wody deszczowej do celów gospodarczych. Korzystnym byłoby zamontowanie ostatniego zbiornika połączonego przelewem gwarantującym brak zasysania osadów dennych z baterii. Z takiego systemu można tłoczyć wodę do zbiornika zasilającego układ gospodarczy. Wodę można zasysać do niego za pomocą automatycznych, wielostopniowych pomp, z zabezpieczeniem w przypadku braku wody. Alternatywnie mogą to być pompy sterowane pływakami. Zbiornik ten winien znajdować się w najwyższym punkcie. Woda do odbiorników spłynie wówczas grawitacyjnie. Górny zbiornik winien posiadać również awaryjne zasilanie z sieci wodociągowej w przypadku długotrwałego braku opadów.

Innym sposobem na zagospodarowanie wód deszczowych i opadowych jest ich zbieranie i rozsączanie w miejscu powstawania. Oczywiście na ubogich terenach wiejskich wody te są wprowadzane bezpośrednio z powierzchni dachowych do ziemi, a raczej na jej powierzchnię. Nie gwarantuje to, szczególnie na terenach o nierównej rzeźbie terenu, dłuższego zatrzymania wód w miejscu powstawania. Często wody deszczowe spływają dość szybko do cieków wodnych i w ten sposób odpływają z miejsca powstawania. Dla efektywniejszego zatrzymania wód opadowych należałoby w gospodarstwach wprowadzać te wody do ziemi poprzez drenaże rozsączające lub zapobiec szybkiemu spływowi powierzchniowemu poprzez stworzenie barier, np. w formie zieleni.

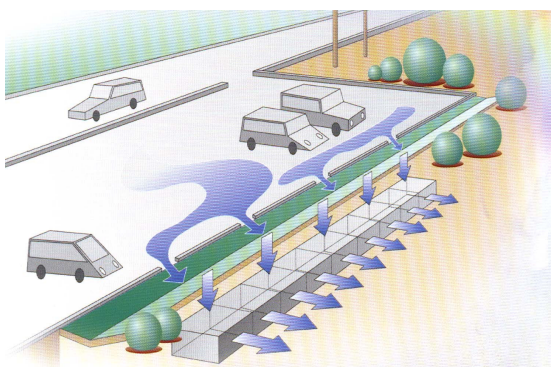
Systemem rozsączania wody deszczowej w warunkach odosobnionego gospodarstwa zdobywającym coraz więcej zwolenników jest tzw. System AZURA. Jest to system „skrzynek” połączonych ze sobą. Dzięki temu można wykonać zagłębiony „magazyn”, z którego woda deszczowa stopniowo wsiąka w grunt. Podłączenie

„magazynu” z systemem odprowadzania wody deszczowej z dachu i odwodnień liniowych małych powierzchni parkingowych może być wykonane każdym rodzajem dostępnych rur kanalizacyjnych. Zbiornik magazynowy winien być oddalony od budynku o 5 m. Zalecane jest wykonanie przelewu. Minimalne przykrycie ziemią takiego magazynu winno wynosić dla terenów zielonych (np. pod trawnikiem) 40 cm. Magazyn winien być izolowany od ziemi rodzimej i przykrycia geowłókniną.

Widok na podstawowy segment indywidualnej neutralizacji deszczówki

Lokalne parkingi nie powinny być wykonane z nawierzchni całkowicie kryjących. Należy stosować „kratki parkingowe” wykonane z betonu bądź z tzw. plastrów tworzywowych. Systemy te są już bardzo popularne na naszym rynku. Tak wykonane parkingi gwarantują chociażby częściowe wsiąkanie wód deszczowych. Można przyjąć, że dzięki takiemu systemowi, 30% opadów nawet przy dużych opadach recykuluje do gleby.

Prosty system neutralizacji nadmiaru wód z parkingów za pomocą systemu skrzynek infiltracyjnych.

Nowe projekty dużych obiektów parkingowych pow. 1000 m² przy powierzchni przepuszczalnej lub jakiegokolwiek parking z powierzchni nieprzepuszczalnej wymagają określenia sposobu postępowania z wodami opadowymi. Obecnie nie ma jednak takich planów rozwojowych na terenie gminy. W przypadku wydawania pozwolenia na budowę dla takich obiektów należy określić również sposób postępowania z wodami opadowymi.

Dla większych parkingów i w miejscach, w których można spodziewać się większych zanieczyszczeń, warto wyposażyć układ w odpowiednie separatory. Oferta separatorów jest bardzo duża i nie ma problemu z ich doбором.

7.1.2. Aspekty ekonomiczne zagospodarowania wód deszczowych i opadowych

Stosowanie właściwej gospodarki wodami opadowymi w przypadku gospodarstw indywidualnych przynosi wymierne korzyści ekonomiczne.

Wykorzystanie wód deszczowych i opadowych można rozpatrywać w dwóch wariantach:

Wariant I. Oszczędne wykorzystanie opadówki

Obejmuje podlewanie ogródka, mycie samochodu i splukiwanie ustępu. Według niektórych źródeł badawczych ilość wykorzystywanej do tych czynności wody wynosi ok. 40 – 43 dm³ średniodobowego zużycia wody na jedną osobę. Dla 365 dniowego roku oznacza to pobór dla czteroosobowej rodziny od 58,4 m³ do 62,8 m³.

Wariant II. Pełne wykorzystanie wód opadowych

Do wykorzystania wód deszczowych i opadowych w tym wariantcie, oprócz czynności wymienionych w wariantcie I, dochodzi jeszcze pranie i sprzątanie. Jest to kolejne 25 dm³/osobę/dzień. W stosunku rocznym stanowi to dodatkowo 9,125 m³ oszczędzonej wody. Czyli np. dla zabudowy rezydencjalnej (na cztery osoby) oszczędności te będą wynosić ok. 0,1 m³/dobę, tj. ok. 36,5 m³/rok wody.

Dla gminy Koziegłowy z uwagi na bardzo małe wartości poboru wody z sieci wodociągowej trudno jest określić realnej wielkości wody, którą można byłoby zaoszczędzić w wyniku zagospodarowania i wykorzystania wód deszczowych i powierzchniowych.

Na omawianym terenie funkcjonuje bardzo wiele studni kopanych, z których wody wykorzystywane są zarówno do celów gospodarczych jak i agrarnych. Należy jednak uzmysłwić mieszkańcom iż ciągłe wykorzystywanie wód w głębinnych doprowadza do pogłębiania ich deficytu, dlatego też coraz większe znaczenie musi odgrywać zagospodarowanie wód opadowych.

7.2. Zbiorniki bezodpływowe do gromadzenia ścieków (tzw. szamba)

W chwili bieżącej w związku z brakiem układów kanalizacji sanitarnej ścieki bytowo-gospodarcze z budynków indywidualnych odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych (tzw. szamb), wywożonych okresowo taborem asenizacyjnym do oczyszczalni.

Ścieki winny być wywożone przez samochód asenizacyjny do „punktu zlewnego” ścieków sanitarnych na oczyszczalni ścieków w Rzeniszowie. Niestety, praktycznie nie ma takiej obsługi szamb w gminie.

Ilość wywożonych do oczyszczalni ścieków jest bardzo mała w stosunku do użycia wody. Fakt ten może świadczyć o złym stanie technicznym szamb, a więc o ich nieszczelności. Prawdopodobnie wielu właścicieli wylewa ścieki na pola twierdząc, że jest to zagospodarowywanie ścieków na terenach rolnych należących do danego właściciela. Istnieją przypadki odprowadzania ścieków sanitarnych z gospodarstw w sposób niekontrolowany do lokalnych rowów i cieków powierzchniowych.

Zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wraz z późniejszymi zmianami, gmina powinna posiadać inwentaryzację zbiorników do gromadzenia ścieków w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej. Zbiorniki powinny być zinwentaryzowane pod kątem ich prawidłowej eksploatacji połączonej z inwentaryzacją prywatnych ujęć wody oraz akcją edukacyjną dot. zasad indywidualnego gospodarowania wodą i postępowania ze ściekami. Poza posiadanym przez gminę spisem musi zaistnieć system kontroli i egzekwowania właściwego postępowania ze ściekami przez wszystkie podmioty gminy.

Sporządzony w gminie spis nie daje wiarygodnych danych na temat ilości i jakości szamb.

Właściwy i rzeczywisty spis zbiorników winien obejmować:

- Lokalizację z nazwiskiem właściciela;
- Ilość osób korzystających z szamba (zamieszkałych na posesji – domu);
- Materiał, z którego szambo jest wykonane;
- Objętość czynną (rzeczywiste max. napełnienie) szamba;
- Mapkę działki z lokalizacją szamba;
- Obsługujący podmiot asenizacyjny (wraz z danymi do jakiej oczyszczalni wywożone są ścieki).

Rzeczywisty i właściwy spis szamb powinien zostać określony w oparciu o kontrolę wywozu nieczystości z szamb.

Poza posiadanym przez gminę spisem musi zaistnieć system kontroli i egzekwowania właściwego postępowania ze ściekami przez wszystkie podmioty, tzn.:

- właścicieli szamb,
- podmioty obsługujące wywóz ścieków ze zbiorników,
- oczyszczalnie przyjmujące ścieki dowożone taborem asenizacyjnym.

Kontrola ta powinna być przeprowadzana przez właściwego pracownika gminy.

Istniejąca na terenie gminy sytuacja w odniesieniu do zagospodarowania ścieków wymaga pilnych działań prewencyjnych i edukacyjnych.

Przede wszystkim należy opracować, wdrożyć i prowadzić system kontroli opróżniania szamb. Przeprowadzanie kontroli powinno być regulowane prawem miejscowym, a więc określone jednoznacznie w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie (omówionym w rozdziale 3.4.3.). Ze względu na dużą potrzebę uregulowania gospodarki ściekami gromadzonymi w szambach należałoby rozważyć podjęcie właściwej uchwały, bądź rozszerzenie uchwały w sprawie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Najważniejsze jest jednak wprowadzenie określonych zasad w „życie” poprzez ich rozpowszechnienie w społeczeństwie i egzekwowanie wykonania.

Wskazane jest prowadzenie na bieżąco w gminie ewidencji zbiorników do gromadzenia ścieków, taboru asenizacyjnego, oraz ewidencji opróżniania zbiorników i zrzutu ścieków.

7.3. Tabor asenizacyjny

Zgodnie z przepisami Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych wymagane jest uzyskanie zezwolenia, wydanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce świadczenia usług. Rozdział 4 Ustawy określa warunki udzielania zezwoleń na świadczenie usług.

Zgodnie z Art. 8b Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku Wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest uprawniony do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy w zakresie wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem. Dlatego też ważną kwestią jest egzekwowanie od przedsiębiorcy wszelkich wymagań na etapie składania wniosku o udzielenie zezwolenia. Zezwolenie wydawane na okres nie dłuższy niż 10 lat powinno zawierać dane określone w Art. 9 Ustawy.

Tabor asenizacyjny musi odpowiadać zapisom Rozporządzenia Ministra Infrastruktury¹ z dnia 12 listopada 2002 r. w sprawie wymagań dla pojazdów asenizacyjnych. Dostawcy nieczystości ciekłych, czyli przedsiębiorca musi uzyskać, w trybie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zezwolenie (koncesję) na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Koncesjonariusze muszą zapewnić spełnianie wymagań technicznych przez pojazdy asenizacyjne.

Są one określone w przepisach regulujących warunki techniczne pojazdów oraz powinny być dodatkowo wyposażone w:

- pływakowy zawór regulacyjny;
- odstojnik, w celu niedopuszczenia do zalania pompy próżniowej;
- zawór czterodrożny;
- zawór zwrotny w układzie ssąco-tłoczącym;
- zawór dolnego ssania;
- zestaw węży ssawnych, z których co najmniej jeden posiada kosz ssawny;
- manowakuometr;
- wskaźnik płynu ze skalą
- komplet węży elastycznych z łącznikami.

Ich konstrukcja musi być kompatybilna z wymogami stacji zlewnej, której budowa została opisana w rozdziale dot. wyposażenia oczyszczalni.

7.4. Indywidualne systemy neutralizacji ścieków - oczyszczalnie przydomowe

Na terenach wiejskich o rozproszonej zabudowie preferuje się budowę małych przyzagrodowych oczyszczalni ścieków, ponieważ:

- oczyszczają ścieki w miejscu ich powstawania,
- eliminują wysokie nakłady inwestycyjne na sieci kanalizacyjne,
- nie wymagają ciągłej i fachowej obsługi,
- koszty eksploatacji są niskie,
- są proste w budowie i mogą być zamontowane lub wykonane we własnym zakresie.

Na terenie gminy Koziegłowy funkcjonuje obecnie kilka oczyszczalni przydomowych.

¹ Dz. U. Nr 193 poz.1617 z dnia 22 listopada 2002 r.

W gminie na poziomie niniejszej koncepcji wyznaczono szereg obszarów przewidzianych do indywidualnej neutralizacji ścieków. Podstawowym kryterium, którym kierowano się podczas ich określania był aspekt ekonomiczny, porównanie kosztów podłączenia pojedynczych zabudowań do głównego kolektora w stosunku do rozwiązań opartych o oczyszczalnie przydomowe. Porównując koszty podłączenia oddalonych siedzib kolektorem tłocznym, z kosztem instalacji przydomowej, oraz uwzględniając względy środowiskowe, do indywidualnej neutralizacji ścieków przewidziano zabudowania oddalone od projektowanego kolektora o ponad 200 m.

Na chwilę obecną poza zasięgiem projektowanej sieci kanalizacyjnej znajduje się ok. 600 - 1000 mieszkańców.

Większość rozwiązań oczyszczalni przydomowych składa się z osadnika gnilnego zapewniającego trzydobowe przetrzymanie ścieków oraz drenażu rozsączającego. Prawidłowe zastosowanie i eksploatacja gwarantuje odprowadzenie do gruntu ścieków oczyszczonych w takim stopniu, że nie powodują one zanieczyszczenia gruntu, a tym samym wód podziemnych. W przydomowej oczyszczalni ścieków stosuje się kombinację metod oczyszczania mechaniczną oraz biologiczną tlenową i beztlenową. Ścieki po podczyszczeniu w osadniku gnilnym, infiltrując przez złożę rozsączające są oczyszczane w wyniku procesów fizycznych, biologicznych i chemicznych. Oczyszczalnie takie są przeważnie bezobsługowe, jedynym kosztem eksploatacyjnym jest okresowe wybieranie osadu z osadnika gnilnego.

Wyznaczenie obszarów przewidzianych do indywidualnej neutralizacji ścieków powinno być pierwszym krokiem w kierunku podjęcia zintegrowanych działań inwestycyjnych. Kompleksowe podejście to sprawy oczyszczalni przydomowych pozwoli osiągnąć wiele korzyści, takich jak możliwość uzyskania upustów przy zakupie większych ilości urządzeń, oraz ułatwi ubiegania się o środki pomocowe. Być może koordynacją budowy przydomowych oczyszczalni powinna zająć się gmina i to ona powinna negocjować z producentami oraz wykonawcami. Należy dążyć do sytuacji gdy instalacja oczyszczalni przydomowej nie będzie znacząco odbiegać ceną od podłączenia domostwa w skanalizowanej części gminy. Na obniżkę jednostkowej ceny zakupu oczyszczalni może wpłynąć realizacja obsługi kilku pobliskich domostw za pomocą jednego obiektu.

7.4.1. Aspekty prawne budowy i eksploatacji oczyszczalni przydomowych

Budowa i eksploatacja małych oczyszczalni ścieków objęta jest następującymi przepisami:

- Prawo budowlane (Dz.U. nr 89 z dnia 7 lipca 1994 r., poz. 414; tekst jednolity Dz.U. Nr 106, poz. 1126, 2000 r.);
- Prawo wodne (Dz.U. nr 115 z dnia 18 lipca 2001r., poz. 1229);
- Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. nr 62 z dnia 27 kwietnia 2001 r, poz. 627);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia. (Dz.U. z 2004 r Nr 283 poz. 2839);

Budowa i eksploatacja małych oczyszczalni ścieków zwanych także indywidualnymi przydomowymi oczyszczalnią ścieków od strony prawnej wymaga nadal wielu uregulowań, a przede wszystkim ujednolicenia i sprecyzowania prawa.

Potrzeba ta związana jest przede wszystkim z kwestiami zgłoszenia budowy i eksploatacji oczyszczalni.

Osoba mająca zamiar wybudować sobie przydomową oczyszczalnię ścieków zobligowana jest Ustawą Prawo Budowlane.

W myśl Art. 29 Ustawy Prawo Budowlane budowa indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków o wydajności do 7,5 m³ na dobę nie wymaga pozwolenia na budowę, a jedynie zgodnie z Art. 30 (ust. 1, pkt. 1) zgłoszenia właściwemu organowi. Właściwym organem dla zgłoszenia zamiaru budowy przydomowej oczyszczalni ścieków jest organ administracji architektoniczno-budowlanej pierwszej instancji – starosta (Art. 82). Zgłoszenia należy dokonać przed zamierzonym terminem rozpoczęcia robót budowlanych. Do wykonania robót budowlanych można przystąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia właściwy organ nie wniesie sprzeciwu.

Eksploatację małych oczyszczalni ścieków regulują przepisy Ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Zgodnie z Art. 153 Minister Środowiska w drodze rozporządzenia określił rodzaje instalacji, z których emisja nie wymaga pozwolenia, a których eksploatacja wymaga zgłoszenia, uwzględniając ich negatywne oddziaływanie na środowisko. Zgodnie z załącznikiem „B” Rozporządzenia (Dz.U. z 2004 r Nr 283 poz. 2839) do instalacji takich zaliczone zostały oczyszczalnie ścieków o przepustowości do 5 m³ na dobę, wykorzystywane na potrzeby własnego gospodarstwa domowego lub rolnego w ramach zwykłego korzystania z wód (określonego Prawem Wodnym).

Instalacja, z której emisja nie wymaga pozwolenia, mogąca negatywnie oddziaływać na środowisko, podlega w myśl Art. 152 ust 1 Prawa Ochrony Środowiska

Zgłoszeniu. Instalacja do indywidualnej neutralizacji ścieków (tu: oczyszczalnia przydomowa) nie jest jednak w żadnym akcie prawnym określona jako instalacja oddziałująca negatywnie na środowisko.

Zgłoszenia należy dokonać przed rozpoczęciem eksploatacji, a rozpocząć eksploatację można gdy po upływie 30 dni od zgłoszenia właściwy organ nie wniesie sprzeciwu w drodze decyzji.

Wymagane w Prawie Ochrony Środowiska zgłoszenie, powinno zawierać:

- 1) oznaczenie prowadzącego instalację, jego adres zamieszkania lub siedziby,
- 2) adres zakładu, na którego terenie prowadzona jest eksploatacja instalacji,
- 3) rodzaj i zakres prowadzonej działalności, w tym wielkość produkcji lub wielkość świadczonych usług,
- 4) czas funkcjonowania instalacji (dni tygodnia i godziny),
- 5) wielkość i rodzaj emisji,
- 6) opis stosowanych metod ograniczania wielkości emisji,
- 7) informację, czy stopień ograniczania wielkości emisji jest zgodny z obowiązującymi przepisami.

Takie ujęcie jest jednak bardziej właściwe dla podmiotu prawnego a nie dla podmiotu fizycznego – właściciela gospodarstwa domowego lub rolnego, ponieważ tylko w podaniu nazwiska i adresu odnosi się do osób fizycznych.

Uszczegółowienie zakresu zgłoszenia ma jednak duże znaczenie dla ochrony środowiska.

Wyjaśnienia wymaga także organ właściwy ze względu na zgłoszenie przydomowej oczyszczalni na potrzeby gospodarstwa domowego lub rolnego.

Właściwym do przyjmowania zgłoszenia od osoby fizycznej prowadzącej własne gospodarstwo domowe lub rolne instalacji małej oczyszczalni ścieków w ramach zwykłego korzystania z wód, jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta a nie Starostwo. Jednoznacznie określone to zostało w art. 378 Prawa Ochrony Środowiska.

Art. 378

1. *Organem ochrony środowiska, właściwym w sprawach, o których mowa w art. 48 ust. 2 pkt 1 i ust. 4, art. 51 ust. 3 pkt 1, art. 106, 149, 150, **art. 152 ust. 1**, art. 154 ust. 1, art. 178, art. 183 ust. 1, art. 237 i art. 362 ust. 1 i 3, **jest starosta, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.***

2. *Wojewoda jest właściwy w sprawach:*

1) *przedsięwzięć i zdarzeń:*

- a) *na terenach zakładów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na*

środowisko, dla którego sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest obowiązkowe,

b) na terenach zamkniętych;

2) przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, dla którego sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest obowiązkowe, realizowanego na terenach innych niż wymienione w pkt 1.

3. W przypadku zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest właściwy w sprawach:

- 1) wydawania decyzji, o których mowa w art. 150 ust. 1 i art. 154 ust. 1,
- 2) przyjmowania wyników pomiarów, o których mowa w art. 149 i 150,
- 3) **przyjmowania zgłoszeń, o których mowa w art. 152 ust. 1.**

Tak więc Zgłaszający będący osobą fizyczną adresuje Zgłoszenie na wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Nie ma tu znaczenia czy zgodnie z wewnętrznym regulaminem urzędu komórki inwestycyjne, budowlane i ochrony środowiska są razem czy osobno. Sprawa zgłaszana nie może też być rozpatrzona w terminie innym niż wynikającym z cyt. przepisów.

Dualizm prawny polega na tym, że Zgłoszenie takie jest wymagane zarówno w Prawie Budowlanym jak i Prawie Ochrony Środowiska. Jednak w Prawie Ochrony Środowiska dotyczy to bardziej podmiotów prawnych, co wynika z treści wymagalnych w Zgłoszeniu dokumentów i danych.

W zgłoszeniu eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków na potrzeby gospodarstw domowych lub rolnych, wymaganym przez Prawo Ochrony Środowiska, należałoby określić rodzaj, zakres i sposób wykonywania instalacji oraz termin rozpoczęcia eksploatacji. Do zgłoszenia należałoby również dołączyć dowód stwierdzający prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane oraz, w zależności od potrzeb, odpowiednie szkice lub rysunki, a także pozwolenia wymagane odrębnymi przepisami.

Całkowicie wystarczającymi dokumentami do Zgłoszenia w trybie Prawa Budowlanego, w przypadku indywidualnego systemu neutralizacji ścieków poza określonymi w Prawie Ochrony Środowiska powinny być:

1. Kopia wypisu z rejestru gruntów.
2. Koncepcja programowo przestrzenna posadowienia indywidualnego systemu neutralizacji ścieków na mapce zasadniczej. Konieczne jest stosowanie przewidzianych prawem odległości od budowli, urządzeń i granic działki.

3. Projekt Budowlany zawierający obliczenia technologiczne i projekt techniczny wraz z testem perkolacyjnym określającym stopień przepuszczalności gruntu. Test w przypadku rozsączania ścieków oczyszczonych do ziemi jest nieodzowny. W przypadkach niekorzystnych warunków glebowych, przyjmujący zgłoszenie winien negować sposób odprowadzenia ścieków. W opisie winien zawarty być rzeczywisty sposób wykonywania (posadowienia) urządzeń. Spis urządzeń, podzespołów i stosowanych preparatów wspomagających pracę urządzeń. Wymóg ten winien wyeliminować przypadkowe konstrukcje udające oczyszczalnie.
4. Projekt zasilania wraz z zestawieniem rodzaju urządzeń elektrycznych i ich danych technicznych.
5. Świadectwa jakości (certyfikaty) urządzeń wraz z wiarygodnymi badaniami laboratoryjnymi z innych obiektów.
6. Umowa serwisowa urządzeń. Dotyczyć ona winna systemu gwarancyjnego na urządzenie oraz Dokumentacji Techniczno Rozruchowej na zastosowane urządzenia mechaniczne i napędzane energią elektryczną.
7. W zależności od rodzaju urządzeń określenie sposobu postępowania z osadami ściekowymi lub wymienianymi roślinami.

Wprawdzie urząd przyjmuje „zgłoszenie”, lecz winien określić w piśmie potwierdzającym, warunki eksploatacyjne urządzeń. Zaliczamy do nich w szczególności:

- Określenie miejsca zrzutu osadów ściekowych lub wymienianych roślin.
- Sposób ich odbioru od właściciela urządzenia.
- Określenie zasad kontroli eksploatacji urządzenia.

zgodne z Rozporządzeniem warunki na wprowadzenie ścieków oczyszczonych do wód lub do ziemi² oraz sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych³.

Ścieki bytowe mogą być wprowadzane do ziemi za pomocą podpowierzchniowych urządzeń infiltracyjnych, w granicach gruntu stanowiącego własność odprowadzającego (a więc nie jest to wyłącznie podmiot fizyczny), jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) ścieki pochodzą z wolno stojących budynków mieszkalnych (niekoniecznie z jednego budynku!) niepodłączonych do systemu kanalizacyjnego i zlokalizowanych poza obszarami stref ochronnych ujęć wody podziemnej;
- 2) ilość ścieków nie przekracza 5,0 m³ na dobę;

² § 11 Rozporządzenia Ministra Środowiska dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego Dz.U Rok 2004 Nr 168 poz. 1763

³ Art.3 ust. 3 pkt.2 Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Dz.U Nr 132 poz 622 z 1996 r z póź. zmianami. Tekst jednolity 17-02.2003 –Kancelaria Sejmu

3) ścieki są oczyszczane wstępnie za pomocą procesów, w których BZT_5 dopływających ścieków jest redukowane co najmniej o 20%, a zawartość zawiesin ogólnych co najmniej o 50%;

4) najwyższy poziom wód podziemnych znajduje się co najmniej 1,5 m pod dnem urządzenia rozsączającego.

Uwaga; Wartość zanieczyszczeń musi być zgodna z Załącznikiem nr 1 rozporządzenia w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi.

Zapisy powyższego podrozdziału przedstawiają aspekty prawne zgłoszenia budowy i eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków. Przedstawione również zasady jakie powinny być przyjęte przez gminę przy przyjmowaniu zgłoszenia eksploatacji oczyszczalni w ramach zwykłego korzystania z wód dla gospodarstwa domowego lub rolnego. Z powodów dochowania zasad ochrony środowiska należałoby również precyzyjnie określić zasady zgłoszenia w:

- uchwale dotyczącej utrzymania czystości i porządku w gminie;
- gminnym programie ochrony środowiska;
- planach zagospodarowania terenu;
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W dokumentach tych jednoznacznie powinno się określić szczegółową listę załączników do „zgłoszenia” przyjmowanego przez gminę.

Takie podejście pozwoli na ułatwienia inwestycyjne a nie utrudnianie realizacji.

7.4.2. Drenaże rozsączające

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych w przydomowych oczyszczalniach ścieków jest gleba. W większości indywidualnych systemów neutralizacji ścieków, ostatnim elementem wprowadzającym ścieki oczyszczone do gleby, jest drenaż. Ze względów technicznych pomiar oczyszczania ścieków powinien następować przed wprowadzeniem ich do drenażu.

W zależności od warunków lokalnych i ilości ścieków stosuje się:

- drenaż zwykły - jeśli najwyższy poziom wody gruntowej znajduje się na głębokości większej od 2,1–2,3 m, a podłoże ma dobrą wodoprzepuszczalność;
- drenaż z warstwą filtracyjną wspomagającą - jeśli przepuszczalność podłoża jest bardzo mała lub bardzo duża;

W przypadku występowania w podłożu gruntów bardzo dobrze przepuszczalnych, do wykonania warstwy wspomagającej można użyć piasku o uziarnieniu 0,5 – 1,0 mm i miąższości 0,6 m.

Drenaż rozsączający można realizować w postaci rowów filtracyjnych lub pól drenażowych. Każdy ze sposobów rozprowadzania ścieków umożliwia ich dopływ do gruntu w odpowiednio małych porcjach, jeśli drenaż będzie miał wystarczającą długość i spadek.

Długość drenażu zależy od przepuszczalności gruntu oraz od liczby osób w domu, z którego odprowadzane są ścieki.

Niezbędną długość rowu filtracyjnego i rur perforowanych drenażu rozsączającego ścieki po osadniku gnilnym, przy szerokości warstwy podsypki żwirowej pod drenażem równej 0,9 m, waha się od 6 m/Mk do 22 m/Mk w zależności od wodoprzepuszczalności gruntu podłoża.

7.4.2.1. Wymogi prawne stosowania drenażu

Aby ścieki mogły być odprowadzane do gruntu, należy zachować następujące odległości:

- drenażu od studni:
 - min. 70 m, jeśli ścieki nie są oczyszczone biologicznie,
 - min. 30 m, jeśli ścieki są oczyszczone biologicznie;
- drenu od poziomu wody gruntowej - ponad 1,5 m.

Ponadto należy pamiętać o zachowaniu minimalnych odległości drenażu:

- 5 m od budynków mieszkalnych,
- 3 m od drzew,
- 1,5 m od rurociągów gazowych i wodociągowych,
- 0,8 m od kabli elektrycznych,
- 0,5 m od kabli telekomunikacyjnych.

7.4.2.2. Przepuszczalność gruntów

Jest kilka metod określania przepuszczalności gruntów. Poniżej podano dwie najbardziej popularne i możliwe do wykonania w warunkach podstawowych.

Każdy z podanych sposobów jest oparty o wykonanie pewnego wykopu w ziemi. Zalecamy wykonanie wzornika do wykopu (np. z blachy) oraz przeprowadzenie testu w obecności inspektora ochrony środowiska z urzędu gminy.

Sposób wykonania testu wg R. Błażejewskiego:

1. Wykonanie wykopu do głębokości projektowanego drenażu (ok. 80 cm)
2. W dnie wykopu wykonać dołek o wymiarach 30 x 30 cm i głębokości 15 cm.
3. Wlać do dołka ok. 10 dm³ (duże wiadro) wody w celu wstępnego nawilżenia.
4. Po upływie ok. 5 min. od wsiąknięcia wody dołek zalać ponownie 12,5 dm³.
5. Określić na podstawie poniższej tabeli klasę przydatności gruntu.

Tabela 78 *Klasy przydatności gruntów do rozsączania w zależności od czasu wsiąkania wody wg R. Błażejewskiego.*

Klasa przepuszczalności	Wsiąkanie 139 mm wody w minutach	Czas obniżenia lustra wody V ₀ 1 cm.	Rodzaj gruntu
A	do 2	do 0,2 min.	rumosz, żwir, pospółka, spękana skała
B	od 2 do 18	od 0,2 do 1,5	piasek gruby, średni
C	od 18 do 180	od 1,5 do 13	piasek drobny, less
D	od 180 do 780	od 13 do 60	piasek gliniasty, pylasty
E	Powyżej 780	ponad 60	gлина, iły, skały niespękane

Zaleca się rozsączanie w gruntach B, C i D. Grunty A nie gwarantują właściwego doczyszczania w warunkach tlenowych, natomiast klasa E świadczy o możliwości zalania drenów wodami gruntowymi.

Dopuszczalne obciążenie hydrauliczne drenażu rozsączającego wg polskich zaleceń (ilość ścieków przypadająca na metr drenażu na dobę) wg IMUZ, 1990.

Odległość zwierciadła od drenażu	Obciążenie hydrauliczne drenażu rozsączającego zależnie od kategorii gruntu (1/d x m)*		
	A**	B	C
do 1,5 m	12 do 16	6 do 12	4 do 6
powyżej 1,5 m	do 25	do 20 do 25 - z warstwą wspomagającą	do 10 do 20 - z warstwą wspomagającą

* dm³/d x m - litry/dobę x metr długości drenażu

** A, B, C - kategorie gruntów

Tabela 80 *Kryteria wyboru indywidualnego systemu doczyszczania dla drenażu rozsączającego.*

Kryterium	Wartości	Uwagi
Czas wsiąkania wody w grunt	do 2 min	Konieczna wymiana gruntu podłoża o miąższości 60 cm na piasek
	2÷90 min	Nadaje się w pełni.
	90÷780 min	Wymagana wspomagająca warstwa filtracyjna pod drenażem
Głębokość do max poziomu wód gruntowych	pow. 0,5 m	Nadaje się w pełni.
Głębokość do gruntu nieprzepuszczalnego	pow. 0,6 m	Nadaje się w pełni.
Nachylenie terenu	nie stanowi	Nadaje się w pełni.

Jak wynika z danych, dla domu zamieszkanego przez 4 osoby przy normatywnym zużyciu wody w ilości 150 dm³/osobę i dla gruntu o dobrej przepuszczalności wystarczy drenaż długości 60 m (dla średnich wartości przepuszczalności), bowiem:

$$Q_d = 4 \times 150 \text{ dm}^3/\text{os} \times d = 600 \text{ dm}^3/\text{d} ;$$

$$L = [600 \text{ dm}^3/\text{d}] / [10 \text{ dm}^3/\text{d} \times \text{m}] = 60 \text{ m}$$

Q_d - dobowe zużycie wody ;

L - długość drenażu

Powierzchnia drenażu wyniesie około 100 m², jeśli ułożymy trzy ciągi drenarskie po 20 m, w odległości po 2 m od siebie.

Drenaże rozsączające można również wykonywać w trudnych warunkach gruntowo - wodnych, przy wysokim poziomie wody gruntowej, ale trzeba je wynieść ponad poziom terenu. W tym celu drenaż układa się na kopcu usypanym z dobrze przepuszczalnego materiału - pryzmie filtracyjnej. Dodatkowym wydatkiem jest konieczny zakup pompy zatapialnej, pompującej ścieki do poziomu wyniesionego drenażu. Dostępne na rynku oczyszczalnie drenażowe mogą pracować w 3 konfiguracjach. Ich zaletą są szczelne zbiorniki na ścieki z poprawnie usytuowanym dopływem i odpływem, zabezpieczonym przed możliwością wydostawania się osadów. W zestawach oferowane są również rury drenarskie, studzienki rozprowadzające, zbierające i napowietrzające oraz geowłókniny do zabezpieczania warstwy filtracyjnej przed przedostawaniem się do niej gruntu rodzimego. Nowością są złoża strukturalne wykonane z polietylenu i geowłókniny, które zakopuje się pod drenażem. Ułatwiają one dostęp powietrza pod złożę i zapewniają równomierne rozprowadzenie ścieków, dzięki czemu przyspieszają rozwój biomasy bakterii glebowych przy niewystępowaniu zjawiska kolmatacji w strefie natlenienia. Poprawia to efektywność oczyszczania, zanim ścieki odpłyną do rodzimego gruntu.

Decydując się na zakup tego typu oczyszczalni, trzeba brać pod uwagę nie tylko koszt samych urządzeń, ale i wykonania drenażu. Oczyszczanie ścieków drenażem rozsączającym jest stosowane od wielu lat zarówno w Europie (Francja, Szwecja), jak i USA.

7.4.3. Stosowanie drenażu

Drenaż rozsączający powinien być wymiarowany na objętość dobową ścieków [m^3/d] i obciążenie hydrauliczne powierzchni infiltrującej [$\text{dm}^3/\text{m}^2/\text{d}$]. Maksymalne obciążenie hydrauliczne gruntu wyznacza się na podstawie określonego wcześniej współczynnika filtracji k (wg BN – 76/8950-03).

Zamieszczona niżej tabela przedstawia dobór długości drenażu rozsączającego dla:

- A) gruntu dobrze przepuszczalnego (piasek drobny $q_{\text{max}}=32 \text{ dm}^3/\text{m}^2/\text{d}$);
 B) gruntu średnio przepuszczalnego (głina piaszczysta $q_{\text{max}}=24 \text{ dm}^3/\text{m}^2/\text{d}$) przy założeniu, że szerokość wykopu pod drenaż wynosi średnio 0,50 m.

Tabela 81. Długości drenaży w budownictwie mieszkalnym.

RLM	≤4	5-6	7-8	9-10	11-12	+2 RLM
Liczba izb	1 lub 2	3	4	5	6	+1
Vmin osadnika: EP lub FS	2000	3000	4000	≥ 5000		
A) Całkowita długość drenażu rozsączającego (mb). Piasek drobny	40	60	80	100	120	10m/RLM
B) Całkowita długość drenażu rozsączającego (mb). Głina piaszczysta	54	80	107	134	160	14m/RLM

W gruncie piaszczystym o dobrej przepuszczalności (piasek gruby i średni), długość drenażu można zredukować, jednak nigdy nie może być ona mniejsza niż 7,5 m na 1 RLM.

Dla porównania, w następnej tabeli przedstawiony jest dobór minimalnej długości drenażu (wg norm francuskich) w zależności od rodzaju gruntu, dla budynku mieszkalnego dla 4 osób (ilość odprowadzanych ścieków: $500 \text{ dm}^3/\text{d}$):

Tabela 82. Dane techniczne dotyczące budowy drenów rozsączających.

Minimalna dobową ilość ścieków na 1 osobę	$[\text{m}^3/\text{d}/\text{RLM}]$	0,08
Średniodobowa ilość ścieków	$[\text{m}^3/\text{d}/\text{RLM}]$	0,12
Maksymalna dobową ilość ścieków	$[\text{m}^3/\text{d}/\text{RLM}]$	0,15
Zapotrzebowanie powierzchni drenów na osobę	$[\text{m}^2]$	< 23
Długość drenu rozsączającego	$[\text{m}]$	< 6
Zapotrzebowanie powierzchni drenów na 1 m^3 ścieków	$[\text{m}^2]$	<160
Długość drenu rozsączającego na 1 m^3 ścieków	$[\text{m}]$	<35

Zasady wykonywania drenażu rozsączającego

1. Minimalna odległość drenażu od maksymalnego rocznego poziomu wód gruntowych wynosi 150 cm. Jeżeli ten warunek nie jest spełniony należy stosować

- kopiec filtracyjny (w przypadku gruntu przepuszczalnego) lub złoża biologiczne (grunt nieprzepuszczalny, istnieje odbiornik).
2. Głębokość posadowienia drenażu rozsączającego:
OPTYMALNA: 50 – 60 cm ppt. (pod poziomem terenu),
MAKSYMALNA: 80 cm ppt. wyjątkowo 100 cm (głębiej nie funkcjonują mikroorganizmy glebowe, które wymagają odpowiednich warunków tlenowych),
MINIMALNA: 40 cm ppt. na Mazurach i terenach górskich 45-50cm ppt.
 3. Minimalna odległość pomiędzy nitkami drenażu: 150 cm. W przypadku układania drenażu na terenie nachylonym (zawsze równoległe do poziomicy czyli prostopadle do kierunku nachylenia), należy zwiększyć odległość pomiędzy nitkami drenażu do ok. 350 cm.
 4. Szerokość rowka min. 50 cm. W przypadku zwiększenia szerokości rowka do 70 cm, można zredukować grubość warstwy kruszywa z 40 cm do 30 cm.
 5. Długość 1 nitki drenażu: max – 20 m, minimalna – 6 m.
 6. Zalecany spadek drenażu: 0.0% - 1.0 % (optymalnie ok. 0.5%). Drenaż należy układać tak, aby głębokość niecki prowadzącej ścieki malała wraz z odległością od studzienki rozdzielczej (typ rur: A1 → A2 → A3).
 7. Zabrania się podłączania więcej niż jednej nitki drenażu rozsączającego do jednego otworu wylotowego studzienki rozdzielczej.
 8. Warstwa filtracyjna pod drenażem powinna być wykonana ze żwiru (optymalnie płukanego) o uziarnieniu min. 16/32mm lub drobnego tłucznia drogowego. Ze względu na ryzyko kolmatacji i słabe przewietrzanie warstwy, wyklucza się zastosowanie pospółek czy grubego piasku. Grubość warstwy min. 40 cm.
 9. Warunkiem koniecznym dla prawidłowego oczyszczania ścieków w gruncie pod drenażem jest zapewnienie przewietrzania złoża filtracyjnego poprzez zastosowanie wentylacji wysokiej oraz wentylacji niskiej.
 10. Włazy studzienek muszą być bezwzględnie widoczne i dostępne z powierzchni terenu.
 11. Dla gruntu średnio przepuszczalnego (piaski drobne, lessy) przy założeniu, że szerokość wykopu pod drenaż wynosi średnio 0,5 m, długość drenażu przyjmować należy stosując zasadę 7,5 mb/RLM.
 12. Jeżeli eksploatacja drenażu trwa max. 3 miesiące w roku, przy wymiarowaniu drenażu można stosować współczynnik 0,75.

Zalety: Prostota wykonania, niskie nakłady inwestycyjne, nie wymaga obsługi pod warunkiem zapewnienia właściwych obciążeń hydraulicznych i zawartości zawiesiny ogólnej w ściekach do 50 mg/dm³.

Wady: Wymagana jest duża powierzchnia (20 – 60 m²/M), zagrożenie dla jakości wód podziemnych, jeśli występuje zbyt duże zagęszczenie tych systemów na danym terenie (większe niż jeden na 1000 do 4000 m² w zależności od miejscowych warunków gruntowo – wodnych), niemożność kontrolowania jakości oczyszczonych ścieków.

7.4.4. Finansowanie kosztów budowy oczyszczalni przydomowych

Wsparcie dla indywidualnych mieszkańców obszarów wiejskich prowadzących działalność rolniczą przewidziano w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego SPO. Program ten obejmuje lata 2004 – 2006 i będzie realizowany dzięki środkom wspólnotowym, pochodzącym z Sekcji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej zwanego EFOiGR w połączeniu ze środkami krajowymi. Instytucją wdrażającą ten program jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Można tam otrzymać wszelkie formularze, wnioski oraz instrukcje ich wypełniania. Priorytet 2 SPO. „Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich” Działanie 2.6. „Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem” Wśród celów tego działania wymieniono m.in. ochronę i poprawę jakości środowiska naturalnego oraz poprawę warunków sanitarno higienicznych na obszarach wiejskich.

Realizowane w ramach tego działania projekty powinny mieć charakter uzupełniający w stosunku do projektów większej skali przeprowadzonych w oparciu o współfinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Warunek ten spełnia budowa oczyszczalni przydomowych na terenie gminy, zgodnie z wytycznymi niniejszej koncepcji kanalizacji. Rozwój obiektów przyzagrodowych jest działaniem komplementarnym względem budowy sieci kanalizacyjnej na terenie gminy.

Przewidziany zakres pomocy obejmuje budowę lub remont połączony z modernizacją urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym urządzeń do gromadzenia, odprowadzania, przesyłania i oczyszczania ścieków pochodzących z gospodarstwa domowego lub rolnego.

Maksymalny wymiar pomocy może wynieść 50 % kosztów kwalifikowanych jednak nie więcej niż 80 000 zł w przypadku budowy oczyszczalni.

W ramach niniejszego działania za gospodarstwo rolne uważa się gospodarstwo rolne w rozumieniu kodeksu cywilnego o powierzchni użytków rolnych wynoszącej co najmniej 1 ha lub działły specjalne produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

Na liście przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach przedstawionej na rok 2005, w ramach

długoterminowego celu środowiskowego pn. „Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania” i priorytetu nr 1 OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH (1.1. Ochrona wód oraz 1.2. Gospodarka wodna) w tabeli nr 1 umieszczono „Budowę oczyszczalni przydomowych i systemów odprowadzania ścieków”.

Pomoc finansowa Funduszu może przyjmować jedną z następujących form: preferencyjnej pożyczki, w tym pożyczki pomostowej, dotacji, częściowego umorzenia udzielonej pożyczki, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, kredytu w bankowych liniach kredytowych. Fundusz, po analizie wniosku, może zaproponować także inną od wnioskowanej formę dofinansowania zadania.

Pożyczka, udzielona przez Fundusz, może być częściowo umorzona na wniosek Pożyczkobiorcy, złożony wg wzoru zatwierdzonego przez Zarząd Funduszu, pod warunkiem:

- a) terminowego wywiązania się Pożyczkobiorcy względem Funduszu ze wszystkich zobowiązań wynikających z umowy pożyczki, w tym w szczególności z terminowych spłat rat pożyczki wraz z odsetkami oraz zrealizowania inwestycji, zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym, z uwzględnieniem postanowień pkt.10.
- b) osiągnięcia zaplanowanych w umowie efektów ekologicznych i rzeczowych,
- c) wywiązywania się Pożyczkobiorcy z obowiązku uiszczenia opłat i kar stanowiących przychody Funduszu oraz innych zobowiązań finansowych względem Funduszu.

Podjęcie decyzji o umorzeniu uzależnione jest od aktualnych możliwości finansowych Funduszu wynikających z Roczego Planu Finansowego.

Umorzenia pożyczki dokonuje Zarząd Funduszu po podjęciu przez Radę Nadzorczą uchwały zatwierdzającej wniosek Zarządu w tej sprawie.

Pożyczka może być umorzona:

- a) w wysokości do 10 % pod warunkiem, iż Pożyczkobiorca będzie o to wnioskował na etapie zawierania umowy pożyczki,
- b) w wysokości do 35 % pod warunkiem, że Pożyczkobiorca przeznaczy umorzone środki na realizację innego, wskazanego we wniosku o umorzenie proekologicznego celu.